

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет культури і мистецтв
Кафедра хореографії

СИЛАБУС

вибіркової навчальної компоненти

«Історико-побутовий танець XVI - поч. XIX ст.»

підготовки **Бакалавра**

спеціальності **В6 Перформативні мистецтва**

освітньо-професійної програми **Хореографія**

Силабус вибіркового компонента «**Історико-побутовий танець XVI - поч. XIX ст.**»
підготовки бакалавра, галузі знань В Культура, мистецтво та гуманітарні науки,
спеціальності В6 Перформативні мистецтва, за освітньо-професійною програмою
Хореографія.

Розробник: Кутузов Максим Юрійович, асистент кафедри хореографії.

Погоджено
Гарант освітньо-професійної програми:

Косаковська Л. П.

Силабус освітнього компонента перезатверджено на засіданні кафедри
хореографії

протокол № 6 від 23 січня 2026 р.

Завідувач кафедри: Цап'як М. Й.

I. Опис освітньої компоненти

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	<p style="text-align: center;">В «Культура, мистецтво та гуманітарні науки» Спеціальність В6 «Перформативні мистецтва» Освітня програма «Хореографія» Бакалавр</p>	Вибіркова
		Рік навчання: 2
Кількість годин/кредитів 150/5		Семестр: 4 сем.
		Лекції: 10 год.
		Практичні: 20 год.
ІНДЗ: немає		Самостійна робота: 110 год.
		Форма контролю: залік 4
	Консультації: 10 год.	
Мова навчання		українська

II. Інформація про викладача

ППП: Кутузов Максим Юрійович

Посада: асистент кафедри

хореографії

Контактна інформація:

+380509224209; e-mail:

Kutuzov.Maksym@vnu.edu.ua

Дні занять (<http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi>)

III. Опис освітньої компоненти

1. Анотація до курсу

Освітня компонента «Історико-побутовий танець XVI - поч. XIX ст.» вивчає взірці танцювальної культури давнини, виховує виконавчу манеру, сприяє підвищенню фахового рівня, збагаченню досвіду сприйняття давнього бального танцю, знань з історії балету, поглибленого розуміння танцювальних стилів.

Пріоритетним завданням закладу вищої освіти мистецького спрямування є підготовка майбутнього бакалавра хореографії, здатного здійснювати творчу інноваційну професійну сценічну та викладацьку діяльність на високому художньому рівні. Рівень знань та вмінь студентів з ОК «Історико-побутовий танець XVI - поч. XIX» є вагомою складовою професіоналізму майбутніх митців-хореографів, артистів, викладачів хореографічних дисциплін та керівників танцювальних колективів.

- «Історико-побутовий танець XVI - поч. XIX» – вибірковий освітній компонент розроблений для підготовки бакалаврів зі спеціальності В6 Перформативні мистецтва. Курс відноситься до вибіркової частини профільного модуля і має практико-орієнтований характер. ВОК включає теорію та практику виконання рухів, етюдів, роботу над художнім образом, а також ознайомлення з кращими зразками театрального жанру. Робочим матеріалом слугують вправи, етюди, відеозаписи уроків історико-побутового танцю, балетів, шоу, сцен із фільмів та конспекти лекцій. Викладання дисципліни базується на цілому ряді *методів навчання*:
  - мовний (пояснення, словесний коментар викладача під час виконання рухів);
  - наочний (показ, демонстрація навичок, спостереження);

- практичний (повторності рухів, фіксація окремих етапів хореографічних рухів);
- психолого-педагогічний (педагогічне спостереження, індивідуальний, диференційований підхід до ЗВО, контрастне чергування психофізичних навантажень, педагогічна оцінка виконання танцювальних вправ);
- інтегрований

та **принципів навчання**: науковість, наступність, проблемність навчання, наочність, свідомо навчально-пізнавальна активність студентів.

2. Постреквізити

Опанування матеріалу курсу дозволить значно підвищити ефективність засвоєння змісту таких дисциплін як: теорія та методика викладання класичного танцю, теорія та методика викладання бального танцю, теорія та методика вивчення народно-сценічного танцю, сучасний танець, композиція та постановка танцю.

3. Мета і завдання освітньої компоненти

- узагальнити та систематизувати нормативний зміст навчання в логічній послідовності для досягнення здобувачами освіти визначених ОПП нормативних результатів навчання шляхом застосування комплексу художньо-педагогічних методів, підходів та інструментів;

- надати здобувачам актуальну інформацію щодо головних складових творчо-виконавського процесу артистичної діяльності танцівника;

- ознайомити здобувачів із базовими теоретичними основами викладання класичного танцю;

- формувати базові знання про танцювальну культуру, стилі, манеру давніх побутових танців;

- вивчати рухи та танцювальні етюди, оволодівати навичками виконання західноєвропейських бальних танців XVI – XIX століть;

- надати можливість студентам самостійно аналізувати матеріал (власне виконання та роботу колег);

- виявляти обізнаність з термінології і літератури за фахом, володіти необхідними знаннями в галузі суміжних мистецтв.

- головним завданням освітньої компоненти є набуття відповідного теоретичного та професійного рівня майстерності та отримання необхідних знань, вмінь і навичок для подальшої творчої діяльності в галузі хореографічного мистецтва.

4. Результати навчання (Компетентності)

В процесі вивчення вибіркового освітнього компонента здобувач вищої освіти формує і демонструє наступні **компетентності**:

Інтегральна компетентність:

- здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в хореографії, мистецькій освіті, виконавській діяльності, що передбачає застосування певних теорій та методів хореографічного мистецтва і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності

- здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;
- здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей

розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності

- усвідомлення ролі культури і мистецтва в розвитку суспільних взаємовідносин;

Здатність аналізувати основні етапи, виявляти закономірності історичного розвитку мистецтв, стильові особливості, види і жанри, основні принципи координації історико-стильових періодів світової художньої культури;

- здатність оперувати професійною термінологією в сфері фахової хореографічної діяльності (виконавської, викладацької, балетмейстерської та організаційної).

Предметні результати навчання

- розуміти моральні норми і принципи та вміти примножувати культурні, наукові цінності і досягнення суспільства в процесі діяльності;
- вільно спілкуватись державною мовою усно і письмово з професійних та ділових питань;
- аналізувати проблеми безпеки життєдіяльності людини у професійній сфері, мати навички їх попередження, вирішення та надання першої допомоги;
- розуміти роль культури і мистецтва в розвитку суспільних взаємовідносин;
- знати і розуміти історію мистецтв на рівні, необхідному для застосування виразально-зображальних засобів відповідно до стилю, виду, жанру хореографічного проекту;
- знаходити оптимальні підходи до формування та розвитку творчої особистості.

IV. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	*Форма контролю/ Бали
Змістовий модуль 1. Танцювальна культура європейських країн XVI- XIX ст.						
Тема 1. Виникнення, розвиток та значення побутових та соціальних танців давнини. Вивчення позицій ніг та рук. Положення корпусу і рук. Позиції ніг. Поклони кавалерів XVI-XVIII століть. Реверанси дам XVI – XVIII століть.	19	2	5	25	5	25
Тема 2. Побутові танці XVI-XVIII століть. Вивчення танцювальних рухів XVI-XVIII століть. Легкий танцювальний крок (pas marche). Ковзний крок (pas glissé). Крок з підніманням на півпальці (pas élevé). Крок з перенесенням корпусу (pas dégagé). Подвійний ковзний крок (pas chassé). Balancé. Вивчення прикладів танців XVI-XVIII століть. XVII століття: «Селянський брань», «Фарандола», «Салонний брань». XVII століття: «Павана», «Повільний менует», «Швидкий менует». XVIII століття: «Полонез», «Гавот».	33	2	5	25	5	25
Тема 3. Побутові танці XIX століття. Вивчення поклонів,	34	3	5	30	5	25

реверансів та основних рухів XIX століття. Поклони кавалерів XIX століття. Реверанси дам XIX століття. Напівуклін дам (кніксен) XIX століття. Форми <i>pas chassé</i> . <i>pas</i> вальсу, <i>pas</i> польки. Легкий біг (<i>pas couru</i>). Парадний крок (<i>pas gala</i>). Значення музики і хореографії вальсу для розвитку танцювального мистецтва.						
Тема 4. Вивчення прикладів танців XIX століття. «Французька кадриль». «Вальс в три <i>pas</i> ». «Алеман». «Мазурка». «Полька». Вивчення танцювальних композицій кінця XIX, початку XX століть: «Па-де-грас», «Па-де-патенер».	34	3	5	30	5	25
Разом за модулем 1	150	10	20	110	10	100
Види підсумкових робіт: поточний, підсумковий						Бал
Модульна контрольна робота						-
ІНДЗ						-
Форма підсумкового контролю						залік
Всього годин / Балів	150	10	20	110	10	100

У процесі оцінювання навчальних досягнень ЗВО застосовуються такі **методи**:

- методи усного контролю (індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда);
- методи письмового контролю (виконання тестових завдань);
- методи самоконтролю (уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз).

5. Завдання для самостійного опрацювання:

- виконати запис етюдів «Павана», вказати музичний розмір, описати за фігурами;
- виконати запис етюдів «Швидкий менует», вказати музичний розмір, описати за фігурами;
- виконати запис етюдів «Алеман», вказати музичний розмір, описати за фігурами;
- виконати запис етюдів «Мазурка», вказати музичний розмір, описати за фігурами;
- відпрацювання студентами особливостей художнього образу засобами акторської майстерності;
- робота над етюдами;
- аналіз написаних сюжетів;
- робота з музичним матеріалом та фонограмою;
- перегляд відеозаписів за рекомендацією педагога.

V. Політика оцінювання

Контроль знань і умінь студентів (поточний і підсумковий) з освітньої компоненти «Історико-побутовий танець XVI - поч. XIX ст» здійснюється згідно з кредитно-трансферною системою організації навчального процесу. Рейтинг студента із засвоєння дисципліни визначається за 100 бальною шкалою.

Види контролю: поточний, підсумковий.

Форма контролю: залік.

Максимальна кількість балів, яку може набрати здобувач освіти за *поточну навчальну діяльність* із навчальної дисципліни, становить 100 балів. Для стимулювання здобувачів вищої освіти та поєднання навчання із дослідницькою / пошуковою / практичною діяльністю під час освітнього процесу в розрахунок рейтингових балів за видами поточного контролю виділяються альтернативні чи додаткові бали за здобуті професійні знання та навички під час інформального навчання:

- демонстрація власних, здобутих поза програмою досягнень – 2 бали;
- використання результатів власної творчої діяльності під час практичних завдань – 3 бали;
- використання результатів своїх наукових досліджень та інноваційних технологій, формі методів в освітньому процесі – 5 балів;
- участь у концертах, конкурсах, майстер-класах, семінарах практикумах - 3 бали;
- участь у роботі наукової конференції – 5 балів; наукова публікація: тези – 10 балів, стаття – 20 балів.
- участь у Всеукраїнській студентській олімпіаді – 20 балів (за отримане призове місце – 30 балів).

Політика щодо академічної доброчесності

Політика щодо академічної доброчесності регламентується положенням «Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідницькій діяльності здобувачів вищої освіти і науково-педагогічних працівників Волинського національного університету імені Лесі Українки».

Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. ЗВО інформуються про засоби контролю за дотриманням правил академічної доброчесності, які застосовуватимуться під час оцінювання, і щодо наслідків їх порушення. У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація, обман), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. Списування під час виконання тестових завдань, під час контрольних робіт, складання заліку заборонені (в тому числі, із використанням мобільних пристроїв). Для письмової доповіді допускається не більше 20% текстових запозичень. Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час online тестування та підготовки практичних завдань під час заняття.

Комунікаційна політика

Здобувачі вищої освіти повинні мати активований акаунт університетської пошти на Офіс365. Обов'язком здобувача вищої освіти є перевірка один раз на тиждень (щонеділі) поштової скриньки на Офіс365 та відвідування сторінки кафедри, перегляд новин на Телеграм-каналі. Усі письмові запитання до викладача стосовно навчальної дисципліни мають надсилатися на університетську електронну пошту або особисту електронну пошту викладача. У період сесії бажано мати мобільний пристрій (телефон) для оперативної комунікації з адміністрацією, методистом та викладачем з приводу проведення занять та консультацій.

Відвідування занять

Відвідування занять у відповідності до розкладу є обов'язковим. Поважними причинами для неявки на заняття є хвороба, участь в університетських заходах, відрядження, які необхідно підтверджувати документами у разі тривалої (два тижні) відсутності. Про відсутність на занятті та причини відсутності здобувач вищої освіти має повідомити викладача або особисто, або через старосту. У випадку пропуску занять студентом з поважних причин, викладач призначає заняття за допомогою дистанційної платформи. Практичні заняття не проводяться повторно, ці оцінки неможливо отримати під час консультації. За об'єктивних причин (наприклад, міжнародна мобільність) навчання може відбуватись дистанційно - в онлайн-формі, за погодженням з викладачем.

Політика щодо дедлайнів та перескладання та оскарження оцінювання

Завдання, виконані з порушення призначених викладачем термінів, оцінюється на нижчу оцінку. Здобувач освіти може додатково скласти на консультаціях із викладачем ті теми, які він пропустив протягом семестру (з поважних причин), таким чином покращивши свій результат рівно на ту суму балів, яку було виділено на пропущені теми. Перескладання модулів відбувається з дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний). Якщо здобувач вищої освіти

не згоден з оцінюванням його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку.

Політика щодо безпеки життєдіяльності та охорони праці

З учасниками освітнього процесу проводиться просвітницька робота з питань охорони праці, пожежної, техногенної і радіаційної безпеки, санітарної гігієни, цивільного захисту та дій у надзвичайних ситуаціях. Здобувачі інформуються про місця розташування захисних споруд цивільного захисту, призначений для їх укриття на випадок виникнення надзвичайних ситуацій, порядок поведінки в них, а також шляхи захисту себе та свого оточення при різноманітних надзвичайних ситуаціях природного, техногенного, соціально-політичного та воєнного характеру. Викладання дисципліни відбувається з дотриманням правил санітарно-епідеміологічного благополуччя, охорони здоров'я, електробезпеки та пожежної безпеки.

VI. Підсумковий контроль

Формою підсумкового контролю є залік.

Підсумковий контроль здійснюється відповідно до Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Оцінювання знань здобувачів здійснюється під час поточного контролю за результатами виконання тих видів робіт, які передбачені силабусом. Семестровий залік викладач виставляє за умови виконання здобувачем освіти завдань, передбачених силабусом. Мінімальна позитивна кількість балів – 60. Здобувач освіти може додатково скласти на консультаціях із викладачем ті теми, які він пропустив протягом семестру (з поважних причин), таким чином покращивши свій результат рівно на ту суму балів, яку було виділено на пропущені теми.

У випадку, якщо здобувач освіти набрав менше ніж 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання, анулюються. Максимальна кількість балів під час ліквідації академічної заборгованості з заліку – 100 балів.

Повторне складання екзаменів, заліків допускається не більше як два рази з кожного освітнього компонента: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету. *Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів ВНУ імені Лесі Українки – <https://surl.li/fwafxv>*.

Питання до заліку

1. Басданси – найдавніші танці придворних.
2. Французькі придворні вистави XVI – початку XVII століття.
3. Менует – один із найпопулярніших танців XVII століття.
4. Теоретичні праці про побутовий танець давнини.
5. Заснування Паризької Академії танцю – вагомий етап у розвитку хореографічного мистецтва.
6. Вплив побутових танців XVI – XVII століть на розвиток сценічного танцю та виникнення балетного театру.
7. Театралізовані бали-маскаради, міські танцювальні вечори, громадські бали.
8. Значення музики Йогана Штрауса для вдосконалення хореографічних форм вальсу.
9. Створення вальсових мелодій для балу відомими композиторами XIX століття.
10. Спрощені побутові танцювальні форми кінця XIX століття.
11. Побутові танці XIX століття – розквіт масових бальних танців.
12. Танці у релігійних церемоніях.
13. Побутові танці Середньовіччя, їх різновиди та характерні особливості.
14. Перші теоретичні трактати про танець.
15. Танець у придворних видовищах: балет-маскарад, балети з виходами.
16. Творча та реформаторська діяльність П'єра Бошана.
17. Значення найпростіших танцювальних форм доби Середньовіччя у становленні побутового танцю XVI – XVII століть.
18. Характерні особливості побутових танців доби Відродження.
19. Різновиди та характерні особливості побутових танців доби Середньовіччя.
20. Архітектоніка придворних танців Середньовіччя.

21. Вплив танцювального мистецтва жонглерів та трубадурів на танець придворних.

22. Пізнє Відродження – важливий період для становлення балету як самостійного виду мистецтва та змін у бальному танці.

23. Значення менуету та гавоту у становленні класичного танцю.

VII. Шкала оцінювання

Шкала оцінювання де форма контролю є залік

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
1–59	Незараховано (необхідне перескладання)

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна література

1. Захарчук Н. В. Історико побутовий танець. Луцьк : Вежа-Друк, 2016. 48 с.
2. Захарчук Н. Словник основних термінів з методики вивчення класичного танцю. Луцьк : Вежа-Друк, 2018. 56 с.
3. Крись А. І. Генеза та розвиток сценічного бального танцю (VIII ст. до н.е. – XVI ст. н.е.). Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв : наук. журнал. 2020. № 2. С. 151-156
4. Колногузенко Б. М. Види мистецтва та хореографії : метод. посіб. для підготовки бакалаврів і спеціалістів за фахом «Хореографія» Харків : ХДАК, 2009. – 140 с.
5. Молчанова Т. О. Мала енциклопедія піаніста-концертмейстера, артиста камерного ансамблю. Львів : СПОЛОМ, 2013. 288 с.
6. Ростовська Ю. О. До проблеми впровадження інноваційних технологій у фахову підготовку майбутніх учителів хореографії. Проблеми мистецької освіти : зб.

наук.-метод. ст. Вип. 3 / відп. ред. О. Я. Ростовський. Ніжин : Вид-во НДУ ім. М. Гоголя, 2008. С. 160 165.

7. Цветкова Л. (2020). Придворні танці в культурі західноєвропейського Високого Середньовіччя. *Танцювальні студії*, 3(1), 10–23. <https://doi.org/10.31866/2616-7646.3.1.2020.203913>
8. Чепалов О. І. Когнітивні аспекти хореографічної лексики. *Культура України* : зб. наук. пр. Вип. 14 : Мистецтвознавство. Філософія. Х.: Харк. держ. академія культури, 2004. С. 109 126.

Додаткова література

1. Благова Т. О. Особливості професійної підготовки майбутніх учителів-хореографів у системі педагогічної освіти. *Вісн. Житомир. держ. ун-ту. Житомир: ЖДУ*, 2010. С. 72 – 76.
2. Бурля О. А. Формування педагогічної майстерності керівника дитячого хореографічного об'єднання: дис. канд. пед. наук: 13.00.06. Київ, 2004. 164 с.
3. Гаврилова Л. Г. Використання навчальних мультимедійних презентацій на лекціях з мистецьких дисциплін у педагогічному ВНЗ. *Вісн. ЛНУ імені Тараса Шевченка*. 2010. № 7 (194). Ч. I. С. 66 72.
4. Голдрич О. С. Хореографія: посібник з основ хореографічного мистецтва та композиції танцю. Львів : СПОЛОМ, 2006. 176 с.
5. Данилов К. К. Рухи в сучасному танці. Київ: Либідь, 2001. 113 с.
6. Колногузенко Б. Види мистецтв та хореографії. Харків: ХДАК, 2014. 216 с.
7. Кравчук О.Г. Хореографічні школи Європи як творчі лабораторії синтезу мистецтв. Міжнародний Слов'янський університет. Вибр. матеріали. Київ, 2007. 58 с.
8. Кривохижа А. М. Гармонія танцю: навч.-метод. посіб. Кіровоград: РВЦ КДПУ ім. В. Винниченка, 2005.
9. Стасько Б. В. Педагогічні спрямування хореографічної підготовки майбутніх вчителів молодших класів : автореф. дис. на здобуття наук. ступ. канд. пед. наук: спец. 13.00.01 «Теорія та історія педагогіки». Київ, 1993. 23 с.

10. Сердюк Т. Теорія та методика історико-побутового танцю. Бердянськ, 2014. 192 с.
11. Хаас Ж. Анатомія танца : пер. с англ. Минск: Попурри, 2014. 200 с.
12. Шариков Д. І. Теорія, історія та практика сучасної хореографії. Генезис і класифікація сучасної хореографії напрями, стилі, види: монографія. Київ, 2010. 347 с.

Інтернет ресурси

1. Балетна база: позиції рук, ніг та положення тіла. Режим доступу до ресурсу : <https://www.youtube.com/watch?v=zm8TKbILs8Y> 08.21
2. Практичний словник класичного танцю Г. Грант. Режим доступу до ресурсу : https://docs.google.com/document/d/1Ri-i3vJu_U3wJxtD-M4M1sZq7m3LW08b/edit?rtpof=true
3. Хореографія, мистецтво. Режим доступу до ресурсу : http://horeograf.at.ua/index/italjanec_gasparo_andzholini/0-10 08.21
4. Ballerina to Teacher [1] – Elizaveta Gerdt. Режим доступу до ресурсу : <http://musicseasons.org/elizaveta-gerdt/> 08.21
5. Master Teacher Peter Pestov. Режим доступу до ресурсу : <http://yagp.org/> 02.21
6. Королівський балет Великобританії. Класичний урок. частина 1. 2017 рік. – Режим доступу до ресурсу : <https://www.youtube.com/watch?v=eLn8qacjTqk> 08.21.